

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **PRO CIVITAS, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Astrová č. 2/A, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karpatská č. 18, proti povinnému **J. J.**, bývajúcemu v Ž., **o vymoženie 1 518,72 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Er 237/2013, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2013 sp. zn. 3 CoE 84/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 20. januára 2012 sp. zn. IBC12100109 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 7 (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 3. apríla 2013 č.k. 1 Er 237/2013-13 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Okresný súd preskúmal predmetnú žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a zistil že právna predchodkyňa oprávnenej ako dodávateľ a povinný ako spotrebiteľ uzavreli úverovú zmluvu, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu.

Poukázal na to, že rozhodcovská doložka núti spotrebiteľa v prípade sporu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, čím mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom a tým spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom takejto doložky vopred vzdal svojich práv. Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky je nulitným právnym aktom, a teda nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Z týchto dôvodov okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Košiciach uznesením z 28. júna 2013 sp. zn. 3 CoE 84/2013 napadnuté uznesenie potvrdil. Účastníkom a súdnemu exekútorovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Konštatoval, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil dojednanú rozhodcovskú doložku ako absolútne neplatnú a rozhodcovský rozsudok ako nespôsobilý exekučný titul. Odvolací súd poukázal na to, že rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Na základe zisteného skutkového a právneho stavu odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. a v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. Poukázala na ustanovenie § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, v zmysle ktorého bola právna predchodkyňa oprávnenej povinná ako banka ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Ďalej poukázala na to, že je neprijateľné, aby súd poprel prípustnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pretože nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušenie, hoci podľa zákona bol potrebný a taktiež boli splnené všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Exekučný súd podľa názoru dovolateľky nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu

na základe ktorej bol vydaný. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci „res iudicata“. Ďalej poukázala na to, že ak by si exekučný súd uzurpoval právomoc v rámci exekučného konania vstupovať do už ukončeného nachádzacieho konania, prestala by mať zmysel úprava možnosti domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku. Exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Konaním súdu jej bolo odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, pretože súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné. Namietala, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice 93/13 EHS nie je správny. Dovolateľka ďalej tvrdila, že konanie súdu je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej sa súd dopustil tým, že jej neumožnil podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávnenej, ktoré v podanom odvolaní uviedla. Poznamenala, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky vzhľadom na právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Oprávnená v dovolaní tvrdila, že osobitne považuje dovolanie za procesne prípustné z dôvodu uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p. Dôvod prípustnosti dovolania uvedený v ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. sa vzťahuje na prípady, keď odvolací súd rozhodne rozsudkom. V danej veci odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil uznesením. Tvrdenie oprávnenej o prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. je preto mylné. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci

postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávnenej podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. marca 2013 sp. zn. 2 Cdo 221/2012, 30. apríla 2013 sp. zn. 2 Cdo 313/2012, 24. mája 2013 sp. zn. 2 Cdo 233/2012, 24. mája 2013 sp. zn. 2 Cdo 170/2012, 24. mája 2013 sp. zn. 2 ECdo 35/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že :

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie).

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej neodopiera právo na výkon rozhodnutia.

Pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov (§ 237 písm. f/ O.s.p.) teda nie je dôvodná.

K týmto záverom dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

K námietke dovolateľky, že právna predchodkyňa oprávnenej v danom prípade len plnila zákonnú povinnosť, dovolací súd uvádza, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“) banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona (osobitným zákonom sa tu v zmysle poznámky pod čiarou 88k rozumie zákon č. 244/2002 Z.z. (ako celok) a tiež § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov – ďalej len „zákon č. 510/2002 Z.z.“). Poznámka pod čiarou nemá síce normatívny charakter, slúži ale na spresnenie výkladu zákona (viď R 109/2011). Dovolací súd preto pri výklade ustanovenia § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. vzal na zreteľ právne predpisy, na ktoré sa pri tomto ustanovení pod čiarou odkazuje. Zohľadnil, že zákon č. 244/2002 Z.z. je právny predpis, ktorý obsahuje ustanovenia všeobecnej povahy charakterizujúce každé rozhodcovské konanie, zloženie a činnosť všetkých rozhodcovských súdov, štandardný priebeh rozhodcovského konania, náležitosti rozhodcovského rozhodnutia, ako aj všeobecné predpoklady jeho zrušenia, uznania a výkonu. Prihliadol tiež na to, že ustanovenie § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. má podstatne konkrétnejšiu povahu, zohľadňujúcu individuálne postavenie banky a okolnosti prípadu, v ktorom dodávateľom je banka a v jej spotrebiteľskom spore s klientom ide o plnenie z bankového obchodu. Podľa tohto ustanovenia sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné spoločne alebo prostredníctvom svojho záujmového združenia zriadiť stály rozhodcovský súd podľa osobitného zákona so sídlom v Bratislave; štatútom tohto stáleho rozhodcovského súdu sa môžu zriadiť aj jeho pobočky. Podľa § 67 ods. 2 zákona č. 510/2002 Z.z. stály rozhodcovský súd podľa odseku 1 je príslušný rozhodovať predovšetkým spory z platobného styku, ktoré vznikli medzi a/ vykonávacími inštitúciami a ich klientmi pri vykonávaní prevodov, b/ vydavateľmi elektronických platobných prostriedkov a oprávnenými držiteľmi elektronických platobných prostriedkov pri vydávaní a používaní elektronických platobných prostriedkov. Citované zákonné ustanovenia mali viesť právnu predchodkyňu oprávnenej (Poštovú banku, a.s.) k tomu, aby klientovi (povinnému) ponúkla neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné spory zo zmluvy o úvere budú rozhodované: a/ v rozhodcovskom konaní, b/ pred stálym rozhodcovským súdom, c/ zriadeným bankami spoločne alebo prostredníctvom ich záujmového združenia. V preskúmvanej veci spis nenasvedčuje tomu, že právna predchodkyňa oprávnenej takto postupovala – nevyplýva z neho, že by sa rozhodcovská

doložka, ktorá bola v danom prípade uzavretá, týkala rozhodcovského konania pred takým rozhodcovským súdom, ktorý vykazuje vyššie uvedené znaky (viď a/ až c/). Predmetné zmluvné dojednanie sa podľa všetkého netýka stáleho rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením, ale iného stáleho rozhodcovského súdu, ktorý bol ustanovený odlišným subjektom. Námietku oprávnenej, že jej právna predchodkyňa len plnila svoju zákonnú povinnosť, plnenie ktorej nemohlo viesť k neprijateľnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve, preto dovolací súd považoval v danom prípade za nenáležitú.

K námietke oprávnenej, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z.z. o úradnom vestníku Európskej únie).

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2014

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová